Yahudi ve Hıristiyanlara Aykırı Hareket Etmenin Yararı

[Türkçe]

فائدة مخالفة اليهود والنصارى

[باللغة التركية]

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye

شيخ الإسلام ابن تيمية

Tetkik: Muhammed Şahin

مراجعة: محمد شاهين

Rabva Semti İslâmî Dâvet Bürosu-Riyad

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 - 2008





Kuranın buyruğu, Peygamberimizin sünneti ve raşid halifelerin uygulamaları böyle olduğu için bütün fıkıh âlimleri, kâfirlere ters düşülmesi, onlara özenilmemesi gerektiği hususunda görüş birliğine varmışlardır. Meselâ Ebu Hureyre -Allah ondan razı olsun- tarafından rivayet edilen bir hadise göre Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

“Yahudiler ile hristiyanlar saçlarını boyamazlar siz onların yaptıklarının tersini yapın.” (Sahih-i Buhari, Kitab El-Enbiya, Beni İsrail'lerin Anlatıldığı Bab, Feth El-Bari, H. No: 3462, c. 6, s. 496; H. No: 5899. S. Müslim, Kitab El-Libas Ve El-Zine, Boyanmakla Yahudiler'e Ters düşün, babı, H. No: 2103, c. 3, s. 1663.)

Yani Rasûlüllah -sallallahu aleyhi ve sellem- doğrudan doğruya onlara ters düşülmesini kesinlikle emretmiştir.

Buradaki ifade düzenlemesinden açıkça anlaşılıyorki, saçları boyama emrinin gerekçesi yahudilere ve hristiyanlara ters düşmektir.Çünkü “Yahudiler ve hristiyanlar saçlarını boyamazlar, siz onların yaptıklarının tersini yapınız” ifadesi bu ters düşme emrinin gerekçesinin yahudi ve hristiyanların saç boyamamaları olduğunu gerektirir. Yani: “saçlarınızı” boyayınız, çünkü onlar boyamazlar.”

“Boyama” emrinin gerekçesi Onların boyamaması olunca bu durum onlara ters düşme amacının şeriatın ilkesi olduğunu ispatlar. Yoksa eğer onlara ters düşme amacının boyanma emri üzerinde etkisi olmasaydı, boyanma emrinin hemen arkasından “onları” yani yahudilerle hristiyanları anmanın hiçbir anlamı olmazdı.

Fakat şunu da belirtelim ki, bu hadis onlara ters düşmenin şeriatın amacı olduğunu ispatlıyorsa da, bu durum onlara ters düşülen davranışın aynı zamanda yararlı olmasına engel değildir. Burada iki önemli nokta vardır.

Biri şu ki; dış görünüş bakımından onlara ters düşmekte, Allah'ın mümin kulları hesabına doğrudan doğruya fayda vardır. Çünkü onlara ters düşmek, onlardan ayrı ve onlara zıt olmayı, bu da cehennemliklerin davranışlarından uzak kalmayı sağlar. Bu faydayı kalbinde nur bulunanlar kısmen de olsa görebilirler. Çünkü böyleleri “Gazaba uğramışlar” ile “sapıklar”ın tutkunu oldukları manevi kalb hastalığının bütün organik hastalıklardan daha ağır bir illet olduğunun farkındadırlar.

İkinci noktaya gelince; onların kimi adet ve gelenekleri ya zararlı veya yetersiz oldukları için yasaklanmış ve yararlılıkla kemale ulaşılsın diye zıdları emrolunmuştur. Sebebine gelince onların adet, gelenek ve görüşleri içinde birtanesi bile yoktur ki, ya zararlı veya yetersiz olmasın. Çünkü onların yürürlükten kalkmış olan gelenek, görenek ve davranışları zaten zararlıdır. Bunların içinde asılları yürürlükten kaldırılmamış (neshedilmemiş) olanlar ise, ya eksiltilmiş veya fazlalaştırılmış durumdadır.

Sözün kısası; onların görüş, davranış ve geleneklerinde kâmil hiçbir şey bulunması düşünülemez.

Böyle olunca, her konuda onlara ters düşmek bizim için yararlı ve uygundur. Hatta dünya işlerindeki bazı titizlikleri bile ya ahiretimize veya onların üzerinde titizlikle durduklarının dışında kalan daha önemli dünya işlerimizde bize zararlı olabilir.

Demek ki; onlara ters olmayı prensip edinmek bizim yararımızadır.

Bu konuyu biraz irdelersek anlarız ki; kâfirlik kalp hastalığına benzer, hatta daha ağır bir illettir.

Kalp hasta olunca vücudun hiçbir azası tam anlamı ile sağlıklı olamaz.Buna göre kalbi hasta olana hiçbir davranışı bakımından benzememelisin.Eğer organlardan herhangi birisindeki hastalığı farkedemiyorsan, kökteki bozukluğun mutlaka dallarda da etkisini göstereceğini bilmen yeterlidir. Bu gerçeğin farkına varan kimse Allah'ın bu konudaki emirlerinin bazı hikmetlerini, bazı inceliklerini anlayabilir.

Buna karşılık kalbinde hastalık olanlar sırf kâfirlere ters düşmek için gelen emirleri kuşku ile karşılar.

- Ya bunların faydasını kavrayamadığı için kuşkuya kapılır;

- veya bu emirleri, yer yüzündeki egemenliğini pekiştirmek isteyen kralların ve hükümdarların buyruklarının benzeri sanır.

Oysa, nübüvvet (peygamberlik) egemenliği, gerçi Allah'ın “kimilerine verip kimilerinden geri aldığı” egemenliğin doruk noktasıdır, ama ayni zamanda Peygamberlerin gerek dünya ve gerekse ahiret ile ilgili direktiflerine uyan kullar için yararlılığın da doruk noktasıdır.

Gerçekten kâfirlerin bütün davranış ve düşüncelerinde mutlaka sahiplerine yarar sağlamalarını engelleyen bir bozukluk vardır.Zaten onun herhangi bir davranışı tam anlamı ile sağlıklı olsa bu yüzden ahirette sevap elde etmeyi hakederdi. Oysa, onların tüm davranış ve düşünceleri ya bozuk veya yetersizdir. Bu böyle olduğu için bize

bağışladığı İslam nimetinden dolayı Allah'a hamd ediyoruz. O ki, nimetlerin en büyüğü ve hayırların anasıdır.

Açıkça anlaşılmış olmalı ki, sırf yahudi ve hristiyanlara ters düşmek, şeriat koyucunun genel anlamda amacıdır.

Bu yüzdendir ki, Ahmed b. Hanbel ve başka bazı imamlar saç boyama emrini ters düşme gerekçesine bağlıyorlar. Nitekim İmam Ahmed şöyle diyor:

“Ebu Abdullah'dan işittiğime göre insan için en yerinde hareket ihtiyarlık görüntüsü olan beyaz saçın rengini değiştirip kitap ehline benzememektir. Çünkü Peygamberimiz:

“**İ**htiyarl**ığı** (ak saçlılık görüntüsünü) de**ğiş**tirin, kitap ehline benzemeyin.” buyurmuştur. (Tirmizi hadisi, şu sözcüklerle rivayet ediyor: “**Ğ**ayyirû'**ş**eybe ve la Te**ş**ebbehû bi'l-Yehûd” (saçları boyayarak değiştirin Yahudilere benzemeyin.) Ardından Ebu Hureyre'nin bu hadisi “hasen” ve “sahihdir” yargısını ekliyor. Bkz. Süneni Tirmizi, Kitab el-Libas, Boyanma konusunda Gelen Hadisler Babı, H. No: 1752, c. 4, s. 232. Ahmed'in Müsned'inde, c, 1, s. 165, hadisi Zübeyr bin el-Avvam'dan rivayet ediyor, c. 2, s. 261,499'da Ebu Hureyre'den “Ve la bin-Nesârâ” fazlalığıyla naklediyor. Ayni hadisi, sözcük dizgesindeki bazı değişikliklerle s. 356'da rivayet ediyor, Nesâî, Kitab El-Zine, c. 8, s. 138'de yine bu hadisi tahriç ediyor. Aynı hadis için ayrıca bkz. (îmam) El-Beğavi, Şeyh El-Sünne, Kitab El-Libas, Boyanma Bölümü H. No: 3175, c. 12, s. 89. Ebu Hureyre'den rivayet ettiği bu hadisi şu sözcüklerle alıyor: “**Ğ**ayyirû**ş**-**ş**eybe ve lâ te**ş**ebbehü bi'l-Yehudi ve'n-Nesârâ” (Saçlarınızı boyayarak değiştiriniz. Böylelikle Yahudi ve Hıristiyanlar'a benzemeyin.)

Aynı konuda İshak b. İbrahim de:

“Ebu Abdullah'ın babama şöyle dediğini işitmiştim. Ey Ebu Haşim, ömründe bir kere bile olsa saçlarını boya senin saçlarını boyayıp yahudilere benzemekten uzak kalmanı isterim.” demiştir.(Ey Ebu Haşim; Bu alim, ziyad b. Eyyüb b. Ziyad El-Bağdadi'dir. Künyesi Ebû Haşim'dir. Ayrıca Delviye diye takma adı da vardır. Onuncu kuşağın güvenilir hadis hafızlarındandır. H. 252'de 86 yaşındayken öldü. Buhari ve onun gibi ünlü hadisçiler ondan hadis tahriç ettiler. Takrib el-Tehzib, c. 1, s. 265, Biy. No: 88.)

Ahmed b. Hanbel'in delil gösterdiği bu hadisi, Tirmizi Ebu Hureyreden rivayet etmiştir. Öte yandan aynı hadis Zübeyr'den rivayet edilerek Nesaî'de de yer almıştır.

Bu hadisin ifadesi, kitap ehline ters düşme gereğini, onlara benzemenin yasak olduğunu daha kesin bir şekilde belirtmektedir. Çünkü bizim hiçbir rolümüz olmaksızın meydana gelmiş bir örüntüde (ak saçlılıkta) kitap ehline benzemek yasak olunca kendi irademizin ürünü olan davranışlarda onlara benzemek haydi haydi yasak olacak, hatta benzerliğin bu çeşidi birinci kategorinin tersine haram olacaktır.

Şimdi de hem Buharı ve hem de Müslim'de yer alan ve İbn-i Ömer - Allah ondan razı olsun- tarafından rivayet edilen şu hadisi okuyalım:

"Müşrikler gibi olmayın, bıyıklarınızı kısaltıp sakallarınız uzatın." (Hadis Buhari'de şu sözcüklerle yer alıyor: "Enhikû'ş-şevâribe ve A'fû'l-Lihye" (Bıyıklarınızı kısaltın, sakallarınızı uzatın). Bkz. Feth El-Bâri, Kitab El-Libas, Bıyıkları Kısaltma Babı, H. No: 5893, c. 10, s. 351; Müslim Rivayetinde, Müellifin yukarıda kullandığı sözcükleri kullanıyor. "Ahfû'ş-şevâribe ve A'fu'-Lihâ" sözcükleri yerine "Cuzzu'ş-şevâribe ve erhu'l-lihâ ve hâlifû'l-Mecûs" sözcüklerini kullanıyor. Görünürde farklı olan bu sözcüklerin anlamı aynıdır. Bkz. Sahih-i Müslim, Kitab El-Tahare Yaratılış Özellikleri Babı, H. No: 259-260, c. 1, s. 222.)

Görüldüğü gibi bu hadiste müşriklere ters düşmeyi kayıtsız-şartsız bir şekilde emrettikten sonra:

"Bıyıklarınızı kısaltıp sakallarınızı uzatın" buyuruyor.

Yani her ne kadar ters düşme tutumu belirli bir davranışa bağlanıyorsa da, müşriklere ters düşme ifadesinin başa alınması ve hiçbir kayda bağlanmaması sırf karşı olma tutumunun şeriat koyucunun amacı olduğunu gösteriyor. Çünkü ters düşmeyi öne almak, genel ifadeyi belirlinin önüne getirmek içindir. Tıpkı senin birine "misafirini ağırla; ona yemek ver, onunla konuş" demen gibi. Bu sözünden anlaşılacak şey, senin asıl amacının misafirin ağırlanmasının olduğudur. Bu amacını dile getirdikten sonra bu ikramın o andaki gereği olarak bazı belirli davranışları (yemek verme, konuşma) hatırlatıyorsun.

Yine ayni anlamı ifade eden ve Müslim'in Ebu Hureyre'ye dayanarak yer verdiği bir hadise göre Peygamberimiz:

"Bıyıkları kısaltıp sakalınızı uzatın, ateşperestler gibi olmayın." buyurmuştur.

Burada da şeriat koyucunun ateş perestlere (mecusilere) benzememeyi amaç edindiğini görüyoruz. Bu amaç, varılan hükmün ya tek gerekçesi, ya gerekçelerinden biri veya gerekçenin bir bölümüdür.

Bu böyle olduğu için ilk müslümanlar (selef) gerek bu konuda ve gerekse başka konularda ateşperestlere benzemenin yanlışlığını

anlayınca Peygamberimiz tarafından açıkça belirtilmeyen ateşperest geleneklerinden de uzak durmuşlar, onlardan hoşlanmamışlardır.

Nitekim Muruz diyor ki:

“Bir defasında Ahmed b. Hanbel'e enseyi traş etme konusundaki görüşünü sordum. Bana bir mecusî (ateşperest) adetidir, kim bir kavme özenirse onlardandır” diye karşılık verdi. (Bkz. El-Muğnî Ve El-Şerh El-Kebir, c. 1, s. 75; Ayrıca, Üstad Abdur-rezzak'ın buna benzer bir rivayeti Ömer b. Hattab'dan naklettiği, c. 11, s. 453-454'e bakınız.)

(El Murûzî: Ahmed b. Muhammed b. El-Haccac b. Abdulaziz El-Murûzi'dir. Künyesi, Ebubekir olan bu kişi İ. Ahmed'in (İ. Hanbel) yakın arkadaşlarındandır. Ver'a ve erdemde onun yoldaşıydı, (benzeriydi), İmamı Ahmed'den bir çok mesele nakletti. H. 275'de vefat etti. Bkz. İbn Ebî Ya'lâ, Tabakat El-Hanabile, c. 1, s. 56-63. Biy. No: 50; Şüzürat El-Zeheb, c. 2, s. 166.)

Bu arada aynı İmam-ı Hanbel:

“Kan aldırmadan önce enseyi traş etmenin mahzuru yoktur” demiştir.

Yine bu konuda Mu'temir b. Süleyman diyor ki:

“Babam saçlarını kestirirken, ensesini traş ettirmezdi. Kendisine bunun nedeni sorulunca -Acemlere benzemek mekruhtur da ondan- diye cevap verirdi.”

(Mu'temir b. Süleyman; Ebu Muhammed El-Basri künyesiyle tanınan bu zatın asıl adı, Mu'temir b. Süleyman b. Tarhan El-Temimi'dir. Takma adı lakabı, El-Tufeyl'dir. İbn Hibban, İbn Main ve İbn Sa'd, güvenilir olduğunu söylüyorlar, İbn Harraş ise, “Ezberden rivayet ettiği zaman hata etmekle birlikte, doğru sözlüdür. Yazdıklarını rivayet ettiğinde sika (güvenilirdir).” yargısını veriyor. H. 100'de doğdu, 187'de vefat etti. Bkz. Takrib El-Tehzib c. 10, s. 227, Biy. No: 415.)

Görüldüğü gibi ilk müslümanlar söz konusu hareketin hoş olmayışını bazan kitab ehline benzemeye ve bazan da acemlere özenmeye bağlıyorlardı. Bilindiği gibi her iki gerekçe de sünnetle belirtilmiştir. Üstelik Peygamberimiz, daha önce belirttiğimiz gibi, müslümanların hem berikilere ve hem de ötekilere benzeyeceklerini önceden haber vermişti.

Şimdi de sahabiler-den Şeddad b. Evs'den (Şeddad b. Evs; Büyük bir sahabi'dir. Asıl adı Şeddad b. Evs b. Sabit El-Hazrecî El-Ensarî'dir. Hassan b. Sabit'in-Allah ondan razı olsun-yeğenidir. Ubade b. Samit, hakkında: “Şeddad b. Evs, ilim ve hilim (huy yumuşaklığı) kendisine

verilenlerdendir” dedi. Cenab-ı Peygamber de ona: “İnşallah sen ve çocukların, ümmetin imamları olursunuz” buyurdu. Humusun fethinden sonra oraya yerleşti. H. 58'de Beyti Mukaddes'de (Kudüs) vefat etti. Allah razı olsun. Bkz. El İsabe Fî Temyiz El-Sahabe, c. 2, s. 139-140, Biy. No: 3847.) -Allah ondan razı olsun- rivayet edilen şu hadisi okuyalım.

Ebu Davud'un yer verdiğine göre Rasûlüllah (salât ve selâm üzerine olsun) şöyle buyuruyor:

“Yahudilere ters düşün, onlar pabuçları ve mestleri ile namaz kılmazlar.”

(Burada ifade edilmek istenen maksad, Yahudilerin papuc ve mestleriyle namaz kılmadıklarıdır. Bunlara muhalefet için Rasûlüllah (salât ve selâm üzerine olsun) bazan papuçlarıyla namaz kılardı. Ancak buna devam etmezdi. Bunun gibi müslümanların namaz şartlarına engel olmayacak temizlikte olan papuçlarıyla zaman zaman namaz kılması gerekir. Ama, bazılarının bu şekilde namaz kılmayı sürdürmelerine (adet haline getirmelerine) dair her hangi bir delil bulamadım. En doğruyu Allah bilir.)

(Sünen-i Ebu Davud, Kitab el-salat, Ayakkabıyla Namaz Kılma Babı, H. No: 652, c. 1, s. 427. Hakim de El-Müstedrek'inde rivayet ediyor ve “hadisin isnadı sahihdir” diyor. El-Zehebî de El-Telhis'de: “Sahihdir” dedi. Bkz. El-Müstedrek, Ala El-Sahihayn Li El-Hakim, Ve Bihamiş-i El Telhis Li El-Zehebî c. 1, s. 260, Kitab El-salat.)

Görüldüğü gibi yahudilerin pabuçlarım çıkarmaları Ce-nab-ı Allah'ın (c.c.) Hz. Musa'ya -selâm üzerine olsun- 'Pabuçlarını çıkar” şeklindeki buyruğuna dayandığı halde yine onlara ters düşülmesi emredilmiştir. (Taha:12)

Öteyandan Müslim'in Amr İbn-i As'a dayandırarak yer verdiği bir hadise göre Peygamberimiz şöyle buyuruyor:

“Bizim orucumuzla kitap ehlinin orucu arasındaki fark sahur yemeğidir.” (Bkz. S. Müslim, Kitab El-Sıyam, Sahurun Fazileti Babı, H. No-1096, c. 2, s. 771.)

Bu hadisde söz konusu zümrelerin ibadetlerinin biribirlerinden ayrı olmasının şeriat koyucu tarafından amaç edinildiğini belirtiyor. Nitekim Ebu Davud'un, Ebu Hureyre'ye dayanarak yer verdiği bir hadiste Peygamberimiz bu amacı daha güçlü bir ifade ile vurgulayarak şöyle buyuruyor:

“Müslümanlar akşam olur-olmaz vakit geçirmeksizin iftar ettikleri sürece, bu din üstünlüğünü koruyacaktır.Çünkü yahudiler ve

hristiyanlar iftar etmeyi geciktirirler.” (Sünen-i Ebu Davud, Kitab El-Savm, İftarı olurolmaz yapmanın Hoş bir şey (müstehab) olduğu Babı, H. No: 2353, c. 2, s. 763. Sünen-i İbn Mace, Kitab El-Sıyam, iftarda ivediliğin Gerekliliği Babı H No: 1698, c. 1, s. 541,542; Hakim'de Müstedrek'inde bu hadisi tahriç ediyor ve şunu ekliyor. “Bu hadisin sahihlik koşulları müsliminkine uymaktadır, fakat o nedense bu hadisi tahriç etmiyor.” El-Müstedrek, c. 1, s. 431.)

Bu hadisin belirttiğine göre vakti gelince gecikmeksizin iftar etme sayesinde bu dinin kazanacağı üstünlük sırf iftar zamanı konusunda yahudi ve hristiyanlara ters düşülmesinin sonucudur, işin bir de şu yanı var. Bilindiği gibi Peygamberimizin gönderilmesinin amacı “Allah'ın dinini, diğer tüm dinlerden üstün kılmaktır.” Yahudi ve hristiyanlara ters düşmek bu dinin üstünlük kurmasını sağladığına göre demek ki, yahudi ve hristiyanlara ters düşmek Peygamberin gelişinin en önemli amacıdır.

Bu arada İbn-i Mace'nin Abbas'a dayanarak ve İmam-ı Ahmedin, Saib b. Yezid'e dayanarak yer verdikleri şu hadis bu konuyu daha açık bir şekilde dile getirmektedir:

“Ümmetim yahudilere özenerek akşamı yıldızların doğuşuna ve sabahı da hristiyanlara özenerek yıldızların batışına kadar ertelemedikleri sürece hayırlı yoldadırlar.” (S. Ebî Davud, Kitab El Salat, Akşam Namazının Vakti Babı, H. No: 418, c. 1, s. 291; Sünen-i İbn Mâce, Kitab El-Salat, Akşam Namazının Vakti Babı, H. No: 689, c. 1, s. 225.)

(Saib b. Yezid; Büyük sahabidir. Asıl adı, El-Saib b. Yezid Said b. Osman El-Esved El-Kindî -Ya da El-Ezdî-'dir. Babası da sahabidendi. Rasûlüllah (salât ve selâm üzerine olsun) başını okşadı ve ona dua etti. Rasûlüllah'ın abdest suyundan (arta kalandan) içti. Ömer, onu Medine çarşılarında vergi toplamakla görevlendirdi. Medine'de öldü. (H. 95). En son ölen sahabi olduğu söylenir. Bkz. El-İsabe, c. 2, s. 12, 13, Biy. No: 3077.)

Öteyandan Ahmed b. Hanbel'in anlattığına göre Bişr b. Hasasiye'nineşi Leyla şöyle bir olay anlatıyor:

“Bir defasında akşam iftar etmeden iki gün arka arkaya oruç tutmak istemiştim. Eşim Bişr bunu yapmama engel olarak bana şöyle dedi. Vaktiyle Peygamberimiz böyle yapmama engel olarak bana:

“Böylesini hristiyanlar yapıyor. Sizler Allah'ın emrettiği gibi oruç tutun ve Allah'ın emrettiği şekilde orucunuzu sona erdirin. Allah -orucu akşama kadar tamamlayın.- demektedir. Buna göre akşam olunca orucunuzu bozun.” (Müsned-i Ahmed, c. 4, s. 225; İbn Hacer, Feth El-Bari, c. 4, s. 202) buyurmuştur. (Bakara: 187)

(Bişr b. Hasasiye; Saygın sahabilerdendir. Adı, Beşir b. Mabid b. Dabab b. Seb'i b. Südüs'dür. İslam öncesi ismi, Zahma'ydı Beşir ismini ona Rasûlüllah verdi. El-Hassasiye, dedelerinden birisidir. Basra'da yaşadı. Bkz. Tehzib El-Tehzib, c. 1, s. 467-468, Biy. No: 866.)

(Leyla El-Südüsiye El-Şesbaniye adındaki bu hanım, Sahabiye'dir. Cehdeme olan ismini Rasûlüllah, Leyla'ya çevirdi. Bir önceki notta adı geçen Sahabi'nin eşidir. İbn Hibban, Tabiin'nin güvenilir hanım ravilerinden olduğundan söz ediyor. Bkz. Tehzib El-Tehzib, c. 12, s. 406-407. Biy. No: 2753.)

Görüldüğü gibi bu olayda akşam iftar etmeden oruç tutmanın yasaklanmasına bu şekilde oruç tutmanın hristiyan orucu oluşu gerekçe olarak gösteriliyor. Bu adetde Peygamberimizin başka bir hadiste buyurduğu gibi onların kendi kafalarından uydurdukları ruhbanlık anlayışının bir ürününe benzemektedir.

Bir de Müslim'de yer alan şu olayı gözden geçirelim:

Hammad b. Sabit'in sahabilerden Enes b. Malike dayanarak anlattığına göre yahudiler bir kadın aybaşı olunca onunla ayni sofrada yemek yemezler, ev içinde onunla birarada kalmazlardı. Sahabiler aybaşılı kadınlara karşı nasıl davranacaklarını Rasûlüllah'a sorunca Cenab-ı Allah şu ayeti indirdi:

“Sana hayız hakkında soru soruyorlar. De ki, “O bir pisliktir. Hayız döneminde kadınlardan uzak durun, temizlenmedikçe onlara yaklaşmayın. Temizlendiklerinde onlarla Allah'ın emrettiği şekilde münasebette bulunun. Allah tevbe edenlerle temizlenenleri sever.” (Bakara: 222)

Hammad; Müslim'in kaydettiğine göre Bu ravi, Hammad b. Seleme'dir.)

(Sabit b. Eşlem, el-Bennani, el-Basrî adındaki bu ravi, Enes b. Malik'in birlikte olduğu yakın dostudur. Ondan çok hadis rivayet etmiştir. Güvenilir, salih ve abit bir zattır. H. 123 yılında vefat etti. 127 öldüğü de söyleniyor. Bkz. Tehzib El-Tehzib, c. 2, s. 2, 3, Biy. 2.)

Bu âetin inmesi üzerine Peygamberimiz bu konuda soru soranlara:

“Cinsî münasebet dışında onlarla birlikte her şeyi yapın” buyurdu.

Peygamberimizin bu sözlerini işiten yahudiler öfkeye kapılarak:

“Bu adam bizim karşı çıkmadık hiçbir adetimizi bırakmamak istiyor, her yaptığımıza karşı çıkmakta kararlıdır” dediler.

O sırada sahabilerden Useyd b. Hudayr ve Abbad b. Bişr -Allah her ikisinden de razı olsun- Peygamberimize gelerek:

“Ya Rasûlüllah, yahudiler şöyle şöyle diyorlar. Acaba aybaşılı kadınlarla hiçbir araya gelmesek olmaz mı?” diye sordular.

Bu soru üzerine Peygamberimizin yüzünün rengi değişti. Biz de onun soru soran o iki sahabiye kızdığını sandık. Bunun üzerine o iki kişi çıkıp gitti, yolda Rasûlüllah'a hediye gelen bir tas sütle karşılaştılar. Peygamberimiz hemen onları geri çağırtarak kendilerine o sütten ikram etti. Bunun üzerine onlara kızmadığını anladık.” (S. Müslim, Kitab El-Hayd, Hayızlı Bir Kadının Eşinin Başını Yıkayabileceği Babı, H. No: 302, c. 1, s. 246.)

(Useyd b. Hudayr Sayılır sahabidir. Adı, Üseyd b. El-Hudayr, b. Ubeyr El-Ensari El-Eşhelîdir. Ensar'dan İslamı ilk kabul edenlerdendir. Akabe Gecese Cenab-ı Rasûle bi'at edenler arasındadır. Peygamber, onunla Zeyd b. Harisi kardeş ilan etti. Rasûlüllah: “Üseyd b. Hudayr, ne iyi adamdır” sözüyle onu övdü. Ebu Bekir'in hilafeti sırasında onu komutan olarak tayin etti. H. 20 yılında vefat etti. (Allah ondan razı olsun). El-İsabe, c. 1, s. 49, Biy. No: 285.)

(Abbad b. Bişr; Bilinir sahabidir. Asıl adı, Ubad b. Bişr b. Veks, b. Züğbe b. Za'vera b. Abd El-Eşhel el-Ensari'dir. Hicretten önce Medine'de müslüman oldu. Bedir ve diğer savaşlarda Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte oldu. Rasûlüllah onu vergi toplaması için Süleym Müzeyne ve Beni el-Mustalik oymaklarına gönderdi. Müseyleme el-Kezzab (yalancı peygamberlik savında bulunan Müseyleme) ile yapılan Yemame savaşına katıldı. En büyük sınavı (ölüm sınavı) orada şehid olarak başarıyla verdi. Bu sırada h. 12. yık ve o, 45 yaşındaydı. Allah ondan razı olsun, İbn Sa'd Tab kat, c. 3, s. 440-441.)

Bu hadis, Cenab-ı Allah'ın Peygamberimize bir çok konuda yahudilere karşı çıkmayı emrettiğini, hatta onun bütün yahudi geleneklerine ters düşmeyi ilke edindiğini ve bu yüzden yahudilerin O'nun hakkında “Bu adam, hiçbir istisna tanımaksızın bizim bütün adetlerimize karşı çıkmak istiyor” dediklerini belgelemektedir.

Ayrıca bu ters düşme bazan hükmün aslında ve bazan sadece şeklinde, biçiminde olur.Cenab-ı Allah'ın aybaşılı kadınlara pisliğin kaynağı dışında yaklaşmayı meşru ve serbest bırakması gibi. Nitekim bazı sahabiler bu konuda yahudilere ters düşmeyi meşru sınırların dışında kalan başka alanlara taşırmak isteyince Peygamberimizin yüzünün renginin değiştiğini görüyoruz.

Aslında bu konu -temizlik konusu- yahudilerin kendilerine ağır yükler yükledikleri, dar sınırlamalar getirdikleri bir konudur. Buna karşılık hristiyanlar Allah'ın hiçbir iznine dayanmaksızın bu sınırlamaların tümünü ortadan kaldırdılar. Gerçi yahudilerin koymuş oldukları sınırlamalar ve kısıtlamalar da meşru değildi. Buna göre bu konuda Allah'ın emretmediği kısıtlamalar tanıyıp, onlardan kaçınmak yahudilere ve Allah'ın kaçınılmasını emrettiği yasakları çiğnemek de hristiyanlara yaklaşmak olur. Yolların en doğrusu Muhammed'in (salât ve selâm üzerine olsun) yoludur.